

informatie

over

Eerste Hulp Bij Ongelukken

Van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor EHBO

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	2
1. Eerste Hulp Bij Ongelukken = EHBO.....	3
Waar staan de letters EHBO voor?	3
Hoe vind je een EHBO-er?	3
2. Eerste Hulp: wat doe je bij een ongeluk.....	4
3. wat kun je zelf doen	6
1. Niet in paniek raken.....	6
2. Kijken of je het slachtoffer kunt helpen	6
3. Altijd een volwassene inschakelen.....	6
4. Een cursus Jeugd Hulp A volgen	6
5. Jeugd lotus worden	7
4. de geschiedenis van de ehbo.....	8
De oertijd.....	8
De Grieken en Romeinen	8
De Middeleeuwen	8
De moderne tijd.....	9
Van brancard naar ambulance	10
5. verschillende technieken van de eerste hulp.....	11
De Aloë Vera	11
Klisteertabak.....	11
Mond op mond beademing.....	11
AED.....	11
6. weetjes.....	12
Oprichting Koninklijke Nederlandse Vereniging voor EHBO	12
Dokter C.B. Tilanus	12
Wat jaartallen	12
Hoe heet de EHBO in de landen om ons heen?	13
Meer informatie?	14

1. EHBO

WAAR STAAN DE LETTERS EHBO VOOR?

EHBO; waar staat deze afkorting eigenlijk voor? Heel simpel:

Eerste Hulp Bij Ongelukken.

HOE VIND JE EEN EHBO-ER?

Je kunt een EHBO-er herkennen aan zijn kleding, een band om zijn arm of een ehbo-tas. Ook kunnen mensen een schildje aan hun huis maken waarop EHBO staat.

Een schildje dat mensen aan hun huis kunnen hangen, zodat je kunt zien dat iemand een EHBO-diploma heeft

2. EERSTE HULP: WAT DOE JE BIJ EEN ONGELUK

Laten we eens naar een voorbeeld kijken:

Je bent na schooltijd op het schoolplein aan het spelen met een paar klasgenoten.

Opeens hoor je het geluid van een vallende

fiets en een kind dat begint te huilen.

Als je gaat kijken zie je een meisje uit groep

2 dat naast haar gevallen fietsje op de grond zit.

Het meisje heeft een bloedende knie en huilt heel hard.

Wat moet er nu gebeuren?

Er moet iemand gehaald worden om het meisje te helpen.

Op het schoolplein is natuurlijk geen dokter bij de hand. Wie wel?

Misschien zijn er nog leerkrachten op school. Of de schoolhelper, de conciërge.

Gelukkig komt één van de leerkrachten net naar buiten.

Hij gaat naar het meisje toe en begint met haar te praten.

Zo wordt het meisje rustiger.

De leerkracht bekijkt de zere knie.

Ook vraagt hij of het meisje haar been nog kan bewegen en of zij nog kan staan.

Hij laat de eigen leerkracht van het meisje halen. De leerkracht van groep 2

komt met de verbandtrommel. Zij verbindt de zere knie en blijft met het meisje praten.

De andere leerkracht is naar binnen gegaan.

Daar komt de moeder van het meisje aan.

De leerkracht heeft haar gebeld en haar verteld wat er is gebeurd. De juf geeft de moeder de raad om even met haar dochter naar de huisarts te gaan.

De leerkrachten gaven samen **eerste** hulp aan het meisje.

Dit was geen ernstig ongeluk, maar wel een vervelend ongelukje voor het meisje.

Per jaar gebeuren in ons land heel veel van zulke kleine ongelukjes.

Daar lees je niet over in de krant en het komt ook niet op de televisie.

Natuurlijk gebeuren er ook grote ongelukken.

Dan zijn er bijna altijd wel mensen in de buurt die **eerste hulp** geven.

Anderen bellen met hun mobieltje 112 en zorgen er voor dat de politie en de ambulance worden gewaarschuwd. Soms is ook de brandweer nodig. Dat zijn de hulpdiensten.

Eerste hulp is hulp die wordt gegeven als nog geen dokter, ambulance of andere hulpdiensten op de plaats van het ongeluk zijn.

3. WAT KUN JE ZELF DOEN

1. NIET IN PANIEK RAKEN

Het kan zijn dat jij de eerste bent die op de plaats van het ongeval aanwezig is. Het is best schrikken als iemand daar ligt met pijn en een lelijke wond. Heel belangrijk is dat jij niet in paniek raakt, maar rustig naar het slachtoffer toe gaat en vraagt wat er gebeurd is en waar hij pijn heeft. Jouw kalme manier van benaderen zorgt ervoor dat het slachtoffer rustiger wordt en dat is natuurlijk belangrijk.

2. KIJKEN OF JE HET SLACHTOFFER KUNT HELPEN

Bij een kleine verwond kan een pleister al voldoende zijn.

3. ALTIJD EEN VOLWASSENE INSCHAKELLEN

Mocht blijken dat de wond van het slachtoffer ernstig is, dan is het verstandig een volwassene te vragen te helpen of misschien wel een ambulance te bellen.

4. EEN CURSUS JEUGD HULP A VOLGEN

Maar hoe lukt het je nou om niet in paniek te raken? Hoe weet je of de wond die je slachtoffer heeft ernstig is? Hoe weet je of jij kunt helpen of dat je anderen moet inschakelen? Hoe leg je een verband aan? Hoe help je iemand met een bloedneus? Al dit soort dingen leer je op een cursus Jeugd Eerste Hulp A. Je leert dan hoe ernstig een bepaalde wond is, hoe je een verband kunt leggen. Je leert van alles over wat je moet doen als iemand zijn hand verbrand heeft, flauw gevallen is of een bijensteek heeft. Je leert vooral ook wat je niet moet doen en waarom dat is. Wat je daar ook leert is hoe je kunt voorkómen dat er ongelukken gebeuren en dat is bijna nog belangrijker. Een cursus Jeugd Eerste Hulp A kun je volgen als je 11 of 12 jaar bent. Ben je 13 of 14 jaar dan mag je een Jeugd Eerste Hulp B cursus volgen en vanaf je 15^e jaar zelfs een opleiding voor het gewone EHBO diploma voor volwassenen.

Waar kun je een cursus Jeugd Eerste Hulp A volgen?

Gelukkig geven heel veel basisscholen aan groepen 8 deze cursus tijdens schooltijd. Er zijn ook EHBO-verenigingen waar je na schooltijd of in de avonden een cursus kunt volgen. Er is een heel leuk leerboek ontwikkeld waarin uitgelegd wordt hoe alles in zijn werk gaat. Er staan duidelijke tekeningen bij en leuke opdrachten in om uit te voeren. Wil je weten of er bij jou in de buurt zo'n cursus gegeven wordt? Kijk dan op de website: www.koninklijke-ehbo.nl.

5. JEUGD LOTUS WORDEN

Bij al deze opleidingen zul je af en toe mensen tegenkomen die slachtoffer spelen. Je kunt dan met hen oefenen om b.v. de stabiele zijligging onder de knie te krijgen. Die mensen noemen we Lotusmedewerkers. Lotus staat voor Landelijke Opleiding Tot Uitbeelding van Slachtoffers. Een cursus Jeugdlotus kun jij ook volgen. Je moet dan een diploma Jeugd Eerste Hulp A of B hebben en 13 of 14 jaar oud zijn. Als je 17 wordt vervalt je Jeugdlotus diploma en kun je opgaan voor het (volwassen) Lotusdiploma.

Het oefenen door een jeugdlotus

4. DE GESCHIEDENIS VAN DE EHBO

DE OERTIJD

Het was heel koud. Toch gaan de mannen en jongens op jacht. De laatste tijd was er een beer, die eten uit het dorp had weg geroofd. Nu gaan ze samen de beer opjagen en zullen hem met hun speren dood steken.

Dijan mag ook mee. Hij vergeet te kijken, waar hij loopt en struikelt over een boomstronk. Dat doet zeer. Opstaan lukt, maar lopen nauwelijks. Zijn enkel wordt heel dik. Zijn vriend Mijal merkt het en helpt Dijan naar huis. Daar legt zijn moeder natte lappen over zijn dikke enkel.

Zo is het vast gegaan.

Alleen schreven de mensen uit de oertijd hun belevenissen nog niet op.

Later wel. We weten dus wel wat over hoe mensen elkaar hielpen bij een ongeluk.

DE GRIEKEN EN ROMEINEN

De oude Grieken hadden al een soort ambulance. Tijdens de Trojaanse oorlog werden gewonde soldaten door hun makkers naar een strijdswagen gedragen. Met die wagen werden de gewonde soldaten naar een veldhospitaal gebracht. Een veldhospitaal is een soldaten -ziekenhuis in een tent. Het is dus heel eenvoudig en dokters kunnen daar lang niet zoveel doen als in een echt

ziekenhuis. Hoewel tegenwoordig een veldhospitaal ook wel een operatiekamer heeft.

Bij de Romeinen moesten soldaten, die te zwak waren om te vechten, de gewonden wegdragen. Als zij een leven redden, kregen zij een beloning, want de herstelde soldaat kon dan weer meevechten.

Achilles verbindt Patroklos

(Trojaanse oorlog)

DE MIDDELEEUWEN

Nadat het Romeinse Rijk gescheiden werd in twee delen, werd in het Oosten (Byzantium) veel aandacht geschonken aan de medische en botanische wetenschappen.

In die periode waren vooral de monniken in het westelijk deel van het Romeinse Rijk in kloosters al aan ziekenverzorging toe.

In 842 verscheen een kruidenboekje van de Duitse monnik Walahfrid, bijgenaamd Strabo (letterlijk: de 'schele'). Walahfrid was abt van het klooster van Reichenau. Bij het klooster hoorde een kruidentuin. Hij beschrijft 24 verschillende kruiden die door Karel de Grote waren aanbevolen.

In de 12de eeuw was de Dominicaner Abdis Hildegard von Bingen de eerste vrouw die haar kennis van kruiden op schrift liet stellen. Door de kruistochten raakte men in Noord-Europa bekend met de Arabische geneeskunst en de werken van de Arabische artsen werden vertaald in het Latijn, indirect kwam men toen ook weer in aanraking met de geneeskunst en de kruidenkennis uit de klassieke oudheid.

kruidenvrouwen

DE MODERNE TIJD

Aan het einde van de 19e eeuw waren er ontwikkelingen waarbij het verlenen van eerste hulp door leken werd gepropageerd. In Engeland begon men als eerste met het organiseren van EHBO-cursussen. In 1881 werd in Londen tijdens een internationaal medisch congres bekend gemaakt dat door de Johanniter Ridders de "St. Johns Ambulance Association" was opgericht.

Het was een vereniging die verbandposten inrichtte, EHBO-cursussen organiseerde en een examen instelde. Dit had tot resultaat dat in 1887 reeds 100.000 personen met goed gevolg examen hadden gedaan.

In Duitsland kreeg - geïnspireerd door de Engelsen - professor Von Esmarch grote bekendheid door zijn activiteiten voor het EHBO onderwijs.

Hij ontwierp de driekante doek (de basis voor vele verbanden met als bekendste de mitella), liet lesplaten drukken, stelde verbandkisten samen en maakte een handleiding voor de cursussen. Hiervan was ook een Nederlandse vertaling die vele jaren de belangrijkste handleiding was voor de EHBO tot in 1912 het eerste Oranje Kruis Boekje verscheen.

Aanvankelijk namen de artsen in Nederland het standpunt in dat de eerste hulp niet kon en mocht worden toevertrouwd aan leken. Maar toch groeide het enthousiasme en werden pogingen ondernomen om de EHBO-kennis te verspreiden. Op initiatief van ZKH Prins Hendrik werd in 1909 "Het Oranje Kruis" opgericht met het doel eenheid te bevorderen in hulpverlening en opleidingen. De eerste druk van het Oranje Kruis Boekje verscheen in 1912.

VAN BRANCARD NAAR AMBULANCE

In het Franse leger is in de 18^e eeuw voor het eerst een brancard gebruikt. In de tijd van napoleon werd een kar met twee wielen gebruikt. Er waren twee paarden nodig om de kar te trekken. Burgers werden in die tijd met kruiwagens of handkarren en bakfietsen naar het ziekenhuis gebracht.

Antieke brancard gedragen door mannen

In Nederland gebruikte de politie een fietsbrancard om de zieken en gewonden bij het ziekenhuis af te leveren.

Rond 1880 zijn in Engeland de eerste EHBO cursussen gegeven. Tot die tijd vonden dokters, dat zij de enige waren die eerste hulp konden verlenen.

De eerste automobiel-ambulance werd in 1899 in Amerika gebouwd. Tien jaar later maakte de autofabrikant Spyker de eerste Nederlandse ziekenauto. Iedereen die een ambulance wilde kopen mocht dit doen. Gemeenten en ziekenhuizen, maar ook zakenmensen deden dat.

Moderne brancard met ambulance

5. VERSCHILLENDE TECHNIEKEN VAN DE EERSTE HULP

DE ALOË VERA

Heel lang geleden werden kruiden en planten gebruikt om mensen gezond te maken. Zo bestaat er een echte EHBO plant, de Aloë Vera. Het sap uit die plant wordt gebruikt bij brandwonden en ontvellingen.

KLISTEERTABAK

Vroeger bestonden er wel heel rare manieren om een slachtoffer te helpen. Zo legde men een drenkeling over een rollende ton, hing hem op aan zijn de benen of probeerde rook achter bij de bips naar binnen blazen.

MOND OP MOND BEADEMING

Nu weten we dat je een slachtoffer kunt helpen met mond op mond beademing.

AED

In de krant heb je misschien wel eens gelezen over een AED. AED betekent automatische externe defibrillator. Een AED is een apparaat, waarmee je soms iemand kunt redden, die een hartstilstand krijgt. Als je hart stil staat ga je dood. Met behulp van dit apparaat geef je iemand een elektrische schok. Soms helpt dat en gaat iemand niet dood. Er komen steeds meer van deze apparaten te hangen. Ze hangen bij sporthallen en bij buurthuizen en grote winkels en ook op Schiphol. Om een AED apparaat te kunnen bedienen en te weten wat je doen moet bestaan er speciale cursussen.

6. WEETJES

OPRICHTING KONINKLIJKE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR EHBO

In Nederland heeft dokter Tilanus jr. in 1893 De vereniging EHBO opgericht. Die vereniging bestaat nog altijd. Tegenwoordig heet die vereniging De Koninklijke Nederlandse Vereniging Eerste Hulp Bij Ongelukken. Dat is wel een heel lange naam. De leden hebben het dan ook over de KNV. In heel veel plaatsen in ons land heeft, die vereniging een afdeling, die EHBO cursussen organiseert.

DOKTER C.B. TILANUS

de Dr. C.B. Tilanus jr. onderscheiding

Dokter Tilanus wordt niet vergeten, want er bestaat de DR.Tilanus Jr. onderscheiding. Mensen, die belangrijke dingen hebben gedaan voor de Eerste Hulp Bij Ongelukken kunnen deze onderscheiding krijgen. In ons land bestaan nog meer EHBO organisaties.

WAT JAARTALLEN

- 1877 John Furley richt de EHBO in Engeland op.
- 1882 Friederich von Esmarch richt de EHBO in Duitsland op.
- 1893 Dr. C.B Tilanus jr. richt de EHBO in Nederland op.
- Na 1945 start jeugd EHBO-lessen
- 1960 Wordt er begonnen met de moderne manier van reanimeren
- 1974 Gaan EHBO-ers leren hoe je moet reanimeren
- 1956 Dokters ontdekken dat een elektrische schok kan helpen bij een hartstilstand
- 1979 De AED wordt ingevoerd.

HOE HEET DE EHBO IN DE LANDEN OM ONS HEEN?

Als je naar het buitenland op vakantie gaat kun je ook een EHBO'er tegen komen. Natuurlijk heet het dan geen EHBO. Hieronder vind je de namen van de Eerste Hulp zoals het in verschillende talen heet:

Frankrijk

In het Frans hebben ze het over "Premier Secours".

Duitsland

In het Duits praten ze over "Eerste Hilfe". Als je in Duitsland een ambulance nodig hebt komt de Rettungswagen en als het een ernstig ongeval betreft de Notarztwagen met een trauma-arts.

Engeland

In het Engels heet EHBO "First Aid" en komt de Ambulance als het nodig is.

Eerste Hulp Bij Ongelukken

Daar kun je levens mee redden

© Theo Borggreve

MEER INFORMATIE?

Bel of mail naar het landelijk bureau van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor EHBO

telefoon: (030) 696 99 99

e-mail: info@koninklijke-ehbo.nl

Bezoekadres

Kwikstaartlaan 28

3704 GS Zeist

www.koninklijke-ehbo.nl

Postadres

Postbus 666

3700 AR Zeist

Uitgave:

Auteurs:

Illustraties:

Foto's

Koninklijke Nederlandse Vereniging EHBO

Commissie Beleid en Communicatie

Theo Borggreve

Vincent van den Hurk

